

Herr statsadvokaten i

Tempoet ved behandlingen av straffesaker.

Militære saker.

I embetets rundskriv av i dag¹⁾ om «Tempoet ved behandlingen av straffesaker» i sin alminnelighet, er det bemerket at de straffbare forhold som blir anmeldt til påtalemyndigheten av militære myndigheter blir gjort til gjenstand for drøftelser i et annet skriv herfra. Disse saker kommer i en klasse for seg derved at de av flere grunner er særlig utsatt for å bli forsinket under forberedelsen av tiltalespørsmålet.

Det er en alminnelig erfaring at det tar meget lang tid allerede før saken kommer den borgerlige påtalemyndighet ihende.....

Under konferanse med generaladvokaten om de problemer som reiser seg ved disse forhold, er jeg blitt gjort kjent med generaladvokatens rundskriv av 1. april 1964 til krigsadvokatene. Rundskrivet siteres herved:

«I forbindelse med sen saksbehandling i en bestemt militær straffesak reiste Sjefen for Brigaden i Sør-Norge og Sjefen for Distriktskommando Østlandet spørsmålet om avholdelse av et møte med den borgerlige påtalemyndighet for å drøfte årsakene til den sene behandling og mulige tiltak som kunne bidra til å påskynde saksbehandlingen. På foranledning av påtalemyndigheten ble møtet avholdt onsdag 4. mars 1964.....

Av hovedpunkter som ble drøftet hitsettes:

1. Den militære etterforskning bør legges opp slik at politiets supplerende etterforskning og de senere rettergangsskritt kan foretas såvidt mulig uten ekspedisjon frem og tilbake mellom de sivile og militære myndigheter.

2. Når en sak går til politiet bør det anføres hvilken militær myndighet politiet kan henvende seg til som det spesielle kontaktpunkt i den enkelte sak.

3. Mistenktes avdeling,²⁾ forlegningssted og bopel må oppgis. Hvis denne på et senere tidspunkt skal overføres til annen avdeling gis det opplysning herom med nøyaktig angivelse av den nye avdelings navn og adresse.

¹⁾ Rundskriv nr. 4/1964.

²⁾ Se også Del III — nr. 2/1973.

46

4. Det bør i alle saker gis opplysning om mistenktes dimitteringsdato, slik at saken eventuelt fremtrer som hastersak. Saksbehandlingen i alle militære straffesaker bør gis høy prioritet.

5. Befalingsmenn som etterforsker militære straffesaker bør straks skrive egenrapport med angivelse av vitner og deres bopel. Er det befal eller menig som er vitner oppgis i tillegg tjenestegjørende avdelings navn og adresse. Også for vitners vedkommende er det viktig å få klarlagt mulige fremtidige forflytninger og dimitteringsdatoer.

6. Under etterforskningen og domstolbehandlingen bør det i den utstrekning det er mulig settes bestemte frister for ekspedisjon av sakene.

7. Den supplerende etterforskning som foretas av den borgerlige påtalemyndighet bør i mange saker kunne innskrenkes eller bortfalle, særlig i saker hvor det foreligger tilståelse.

8. I saker hvor det kan bli spørsmål om å kreve erstatning bør en parallell etterforskning være mulig, slik at Forsvarsdepartementets behandling og avgjørelse av om det borgerlige rettskrav¹⁾ skal kreves medtatt i saken, ikke forsinker straffesakens behandling.

9. ...»

Jeg anser det viktig at politi- og påtalemyndighet kommer de militære myndigheter imøte således at de retningslinjer for samarbeid som søkes trukket opp i rundskrivet kan bli gjennomført best mulig. Dette gjelder da kanskje spesielt opprettelsen av en kontaktordning som foreslått mellom de militære myndigheter og påtalemyndigheten i den aktuelle sak, og at politiet gir akt på den dimitteringsdato for den anmeldte person som blir oppgitt fra militær side, således at saken om mulig kan bli ferdigbehandlet før han forlater militærtjenesten. Det bør sørges for at andre myndigheter som får saken, herunder også vedkommende domstol, på en iøyenfallende måte gjøres oppmerksom på at saken haster, f. eks. ved at det henvises til dimitteringsdatoen eller ved opplysning om at siktedes utenrikspass er beslaglagt.

Ellers er jeg enig med generaladvokaten i alt vesentlig og fester meg ved den oppfatning han har gitt uttrykk for i rundskrivets punkt 7, at mange enkle saker er tilstrekkelig opplyst til forhørsrettspådommelse allerede når saken oversendes påtalemyndigheten, således at en ytterligere politietterforskning er upåkrevet. Politimesteren må i militærsakene som ellers vurdere sine etterforskeres kvalifikasjoner i forhold til den foreliggende sak. Når det etter sakens art er spesiell grunn til det, går jeg ut fra at etterforskningen blir overlatt til en tjenestemann som er tilstrekkelig orientert om militære forhold og militær administrasjon. Ellers er det i disse saker som regel betydningsfullt at den politiembetsmann som har ansvaret for saken så snart som mulig setter seg inn i dens etterforskningsmessige problemer, undersøker

¹⁾ Se også Del III — nr. 3/1971.

43

hvilke straffebestemmelser¹⁾ som eventuelt kan komme til anvendelse og gir instruks om hvem som skal avhøres av politiet og hvilke forhold avhøret bør omfatte.

For øvrig vises til de generelle forholdsregler for å påskynde saksbehandlingen som er nevnt i det annet rundskriv herfra av i dag.

En del eksemplarer av dette rundskriv vedlegges til fordeling blant politimestrene og lensmennene innen herr statsadvokatens distrikt.

Andr. Aulie

1) I Generaladvokatens Rundskriv nr. 1/1973 pkt. V Krigsadvokatens innstilling i refselsesak/militære straffesaker, er det uttalt:

«I saker som foreslås anmeldt til påtalemyndigheten (politiet) i samsvarende med disiplinærreglementets pkt. 6 a, bør det i krigsadvokatens innstilling gis en konklusjon etter samme mønster som en siktelse, slik at den kan danne grunnlag for senere utferdigelse av siktelse eller tiltalebeslutning.

Den samme fremgangsmåte bør nyttes hvor refsede begjærer tiltale reist, jfr. lov av 6.5.1921 nr. 3 § 1.

Hvis krigsadvokaten foreslår at en ham forelagt sak bør avgjøres med en refselse, bør han gi forslag til slik refselse utformet på tilsvarende måte som en siktelse.»